

PRÍHOVOR PRED ODOBIERKOU

Ivan Štefan Šenšel bol bohatý nielen dňami a rokmi života, ale aj čínorodou službou, bohatou prácou, bohatstvom duchovnej krásy a v neposlednom rade vrúcnu láskou v kruhu širokej šenšelovskej rodiny. No i rodiny, ktorú spájala láska nebeského Otca, či láska k doskám, ktoré znamenajú svet.

Do reálneho sveta vstúpil v piatok 27. apríla 1923 v Liptovskom Mikuláši ako chlapča s hustými tmavými vlasmi. Z chlapčenských nohavíc vyrástol, prehánajúc sa v rukách s bielym macíkom po veľkých miestnostiach studenej evanjelickej fary v Liptovskej Porúbke. Čo chýbalo v stupňoch na teplomere, to zohriala rodičovská láska Ľudovíta Štefana Šenšela a Dariny Eugénie, rod. Trnovskej, ale i láska votkaná do nezabudnuteľných rozprávok starej mamy. A neodmysliteľne tiež vrúcny vzťah so staršou sestrou Darinou.

Ale nemýľte sa, nebol to žiadny tichý domasedko, lež naopak, od prvej triedy, skôr neposedko. A hoci sám o sebe skonštatoval, že sa nenaučil obstojne písať, aj vo vysokom veku nútil k tomu – už z iných dôvodov – svoje reumou poznačené, neposlušné prsty. A výsledkom je aj zaujímavé čítanie, ktoré prezradí, že nekráčať len po ružovom sade, ale prežil i veľmi ťažké chvíle. Ale ako ich prežil, to ovplyvnili roky detstva. Hlboko do srdca vštepená luteránska viera a s ňou spojené odhodlanie nevzdávať sa, lež všetko vkladať do Božích rúk; a smútok aj radosť vyspievať v ťahavej či rezkej ľudovej piesni, pri tvorivej práci na chvíľu zabudnúť na to, čo je ťažké, a potom vždy na sklonku dňa opäť zložiť ruky k vrúcnej modlitbe – na Hospodina uvaliť svoju cestu...

Keď sa obzeráte na život spätne, na problémy, ktoré sú už dávno vyriešené a hroty ich bolestí zaoblené časom, zdá sa vám to, čo bolo ťažké, „silným“. V akom zmysle? Z toho ľahkého veľa zabudnete, ale to ťažké, je napísané „silným“ tlakom, je vyryté v tabuľke pamäti hlboko – navždy. Také boli spomienky na čas, ktorý vystriedal gymnaziálne roky v Liptovskom Mikuláši. Čas, keď človek ako špongia nasáva do seba múdrosť kníh i krásu dievčat. V akom kontraste stáli k tomu telá ranené guľkou vojny!

Smrť vždy bolí. Aj smrť spojená s odhodlaním bojovať za pravdu. A čo všetko sa skrýva za jedným krátkym slovom „zajatie“, tak na to nestačí čas pohrebnej rozlúčky. Ale aj to formovalo charakter, pohľad na život, rozhodnosť v postojoch, ale aj vnútornú pokoru. Ved' čo je človek? – Sotva krok je medzi nami a smrťou!

Aj dlhá doba temna, ktorá prišla po vojne, chcela dokázať, že človek je len mak – máčik, čo nič neznamená. Keď ho prišliapne tvrdá čižma tej „najsprávnejšej“ ideológie, tak ho nič nevzkriesi k životu. Nová doba priniesla vyznávanie iných hodnôt, než boli tie, ktoré kolovali v jeho žilách. Ktosi múdry povedal, že z otcových nohavíc sa nevyzlečieš. Šenšel ostane Šenšlom. Nie vždy to platí! Ale výnimka len potvrdzuje pravidlo. Čižma zla dupala a neštítala sa kopnúť do nikoho. Neváhala ublížiť rodičom aj deťom. Jej bolesť pocítil nielen sám na

sebe, ale aj na svojich blízkych: otec, švagor, sestra... Ako dobre je človeku, keď to nemusí byť sám!

Vierka Šlauková sa volala tá, ktorej láska bola ako rozkvitnuté čerešňové kvety. Omamne krásna a predsa reálne praktická, majúca nohy pevne na zemi. Presne to, čo potrebujete. S takou sa môžete vznášať v oblakoch aj chodiť po horách. A doma je ešte úžasné jablkové štrúdle – nie mrazené z hypermarketu, ale vytiahnuté jej vlastnou rukou. Od 29. júna 1951 budovali spoločné hniezdo. Vtáci ho tvoria vetvičkami, ktoré nájdú a vystielajú mäkkým perím, machom, či trávou, ale niektorí ľudia stavajú hniezda inak: Vierou, modlitbou, Božou láskou a tým, že očakávajú milosrdenstvo Pána Ježiša Krista. Bola to dobrá rada Otca svojim deťom.

Len Ježiš Kristus je skala vekov, na ktorej stojíte vo všetkých búrkach života. Kiež by to vedeli všetky ľudské deti! Ozaj, bratia a sestry, vy to viete? Na čom vydrží takmer 63 rokov trvajúce manželstvo? A nielen tak zo zotrvačnosti, ale keď cítite bytostne, že ste ošľahaní životom, nesiete nejednu ranu aj jazvu, ale ste zrastení v jedno? Oni túžili, aby to vedeli traja synovia Ivan, Ján aj Pavol, ktorých spoločne vychovali. Vyleteli z hniezda, ale radi sa doň vracali s tými, ktorí sa stali bohatstvom, korunou pribúdajúcich šedín... Jarou, ktorá vás navštívi v jeseni....

Dlhý je životopis Šenšela, ale nie kvôli dĺžke dní (33 223), ale kvôli obsahu života. Vyplnený prácou nielen právnika, ale aj divadelníka, speváka, organistu, spisovateľa. A máte pocit, akoby všetko robil na plno. Tak ako z plného hrdla v tomto chráme spieval. S nadšením, zápalom, odhodlaním. Neviem, vy viete, či vedel kričať na divadelných doskách, keď herci nehrali, ako si to on režisér predstavoval?

Ale právnik, ktorému šlo o právo v inštitúcii, ktorá má byť vzorom správania pre svet, ten vedel horieť aj zvýšiť hlas.. Ba aj odísť z funkcie, ktorú zastával dlhé roky, keď bol presvedčený, že sa obchádza spravodlivosť a pravda. Ale nezatrpkol. Niektorí sa nazdajú, že práca v cirkvi je to najľahšie a najkrajšie, keď je to, ako by ste už boli v nebi. No je to presne naopak – znamená to vždy vedieť, že nebo ešte len príde! Príde, keď vytrvate na zemi s úsilím: to nebo tu budovať. Napriek tomu, že ste hriešnik a hriešnici sú aj všetci okolo vás. Je ťažké z hriešnikov vybudovať nebo! A Šenšel vytrval, lebo vedel, že Bohu nič nie je nemožné. On nepomáhal cirkvi chvíľku, ako to robia mnohí iní, a potom si povedali: stačilo. On v cirkvi žil, bola jeho domovom.

Takých služobníkov je málo. Takých, ktorí pochopia tajomstvo viery, že tu nežijeme zo svojej vôle, že tu nežijeme pre seba, že môcť niečo pre iných vykonať je dar a výsada od nebeského Otca. A odmena? Odmena príde aj tu: v radostnom úsmeve, objatí spokojných spolupútnikov, v ľudovej piesni, v láske, ktorou sa vás dotkne aj po rokoch krásna manželka, v odpustení, ktoré si upijete zo starého kalicha, ktorý vám prvý raz podala otcova ruka, v istote, že máte miesto v nebi. Tam je náš domov. Utkaný láskou z kvapiek krvi vyliatych na Golgote a vystlaný belostným rúchom najdrahšieho Spasiteľa.

Nie je jedno, ako žijeme. Nie je jedno, koľko lásky rozdáme. Nie je jedno, či a v čo veríme. Lebo život a viera sú dve strany jednej mince, zliate v jednom kove. Prajem si, aby Pán Boh obdaril vierou tých, ktorí neveria a aby viera nás veriacich bola plnohodnotným obetavým a plodným životom lásky v tomto svete. Vy všetci, ktorí ste dnes prišli sem, ste dokladom toho, že taký život mal zmysel. A za to patrí vďaka Hospodinu! Nie nám, nie nám patrí česť. A preto chváľte služobníci Boží meno Hospodinovo!

Katarína Hudáková, seniorka Liptovsko-oravského seniorátu

LÚČIM SA SO VŠETKÝMI, KTORÍ SA PRIŠLI ROZLÚČIŤ

*Vážené smútočné zhromaždenie,
drahá moja rodina,
milované sestry a bratia v Pánu!*

V čase, keď tieto riadky píšem, neviem, koľko života mi ešte Hospodin dopraje. Vzhľadom na svoj pokročilý vek a zdravotné problémy rozhodol som sa sám napísať slová rozlúčky so svojimi najbližšími aj s kruhom svojich priateľov či spolupracovníkov, sestier a bratov v Pánu a poprosiť brata farára (či sestru farárku) prečítať ich na mojom pohrebe.

Svoje slová rozlúčky píšem s pokorou pred naším Pánom a prosím, aby vzhliadol milostivo na všetkých, ktorým ich venujem.

V prvom rade myslím na tých, ktorí môj život najvýraznejšie formovali. Boli to najprv moji vzácní rodičia. Obaja sú už dávno pred tvárou nášho Pána.

Už 62 rokov stála pri mne verne moja manželka. Nebola len mojou naplnenou prvou láskou, ale celý život aj najlepšou kamarátkou. „Mamík môj drahý, ďakujem Ti za všetko. Stála si tie dlhé roky pri mne, vyrovnala si sa s tým, že aj pri výkone zamestnania, ale aj mojich početných funkcií, najmä v cirkvi a kultúre, bola si opravdivou strážkyňou rodinného krbu. Odpusť mi, ak som v živote veľa vecí uprednostňoval pred rodinou. Nech Ťa Pán Boh opatruje a pomôže Ti prejsť poslednými rokmi života, keď Ťa už nebudem môcť držať za ruku.“

Odoberám sa od svojich synov Jána, Ivana a Paľu s manželkami, Ľubkami a Jankou. *„Deti moje, úprimne Vám ďakujem za lásku a starostlivosť, ktorú ste nám s mamou preukazovali, najmä v posledných rokoch, keď nás už sily opúšťali. Prosím vás venujte sa s láskou mame v jej samote, v ktorej sa po mojej smrti ocitne. Nažívajte medzi sebou v láske a nespúšťajte sa Pána Boha.“*

Ako to už býva, najväčšmi bije srdce starých rodičov pre vnúčatá a pravnúčatká, tak aj tie naše boli mojím najväčším potešením. Najväčšiu radosť som mal, keď sa nám podarilo spraviť radosť im. „Zuzka, Miško, Evka, Jančo, Aňa, Maruška! Ďakujem Vám za každý kúsok tepla, ktorý ste mi venovali. Už ste všetko dospelí ľudia, niektorí máte aj svoje rodiny, ale stále vás mám rovnako rád. Bud'te verní koreňom z ktorých pochádzate, žite naďalej ako členovia rodiny. Nech vám Pán Boh pomáha!“ S nekonečnou láskou hľadím na naše najmladšie potešenie – pravnučku Amely Rous a pravnukov Tea a Mareka.

Odoberám sa od detí svojej nebohej sestry Dariny Jurášovej, svojich krstniat v Bratislave: Jána s rodinou a Danice Kšiňanovej s rodinou, od rodín bratrancov a sesternice Šáchovcov z Bratislavy, Košíc a Mikuláša s rodinami. Odoberám sa od rodiny svatovcov Šípkovcov z Važca, ďalej od rodiny Miškovskej z Martina, Mišíkovcov z Piešťan a Kapustovcov z Bratislavy, od Marienky Gargulákovej z Mikuláša, všetkých vetiev rodiny Kordošovcov zo Smrečian a členov manželkinej rodiny v L. Porúbke.

Odoberám sa od všetkých susedov v L. Hrádku. Osobitne od Kvetky Rynešovej, aj od všetkých susedov v Porúbke, menovite od Vlasty Budovej.

S hlbokou úctou sa odoberám od svojej duchovnej matky, Evanjelickej cirkvi a. v., od všetkých jej orgánov a predstaviteľov, počínajúc vedením cirkvi, dištriktov, seniorátov a osobitne od Liptovsko-oravského seniorátu, zvlášť od seniorky Kataríny Hudákovej a dozorcú Ondreja Mrliana, od porubčianskeho cirkevného zboru a hrádockej dcérocirkvi. Menovite sa chcem odobrať od bratov, s ktorými som stál ako dozorca na čele jednotlivých cirkevných organizačných jednotiek, poďakovať sa im za spoluprácu, ospravedlniť sa, ak niekedy moja práca nebola bez problémov. A tak sa lúčim od liptovsko-oravských emeritných seniorov Michala Hudáka a Vladimíra Ferenčíka s rodinami, ako aj od Petra Ferenčíka a Vladimíra Pavlíka, administrátorov aj Jozefa Maslína a Zdenka Zachera, zborových kaplánov a námestných farárov v Porúbke. Nemôžem nespomenúť s uznaním a vďakou svojich spolupredsedaajúcich cirkevných organizačných jednotiek, ktorí ma predišli do večnosti. Duchovne ma obohacovala spolupráca s generálnym biskupom Pavlom Uhorskaiom, dištriktuálnym biskupom Júliusom Filom aj so zborovým farárom Ondrejom Mackom. Odoberám sa od súčasného predsedníctva porubčianskeho cirkevného zboru a bývalej kantorky Evy Filčákovej. Lúčim sa so všetkými členmi právneho výboru cirkvi, ktorému som predsedal a ďakujem im za svedomitú prácu pri cirkevnej legislatíve – osobitne za tvorivý prínos br. emeritnému biskupovi Jánovi Midriakovi a svojmu zástupcovi Dušanovi Rollovi.

S úprimným srdcom sa odoberám od členov organizácií, v ktorých som bol členom či funkcionárom, a to najmä od Spolku Martina Rázusa v Liptovskom Mikuláši a od Spolku priateľov T. G. Masaryka a M. R. Štefánika v Martine, od miestnej organizácie Zväzu protifašistických bojovníkov v Liptovskom Hrádku,

od bývalých spolubojovníkov v Slovenskom národnom povstaní z Vysokoškolského strážneho oddielu na Donovaloch, od svojich spolužiakov z mikulášskeho gymnázia. Odoberám sa od svojich bývalých spolupracovníkov z hrádockej Tesly, najmä z právneho útvaru.

Mojou veľkou láskou bolo ochotnícke divadlo, ktorému som sa dlhé roky venoval. Odoberám sa od všetkých bývalých členov hrádockého súboru – nebudem nikoho menovať, menoslov tých najbližších by bol veľmi dlhý. Odoberám sa aj od svojich priateľov – ochotníkov po celom Liptove, aj po celom Slovensku, zvlášť od bývalých aj terajších členov Zväzu divadelných ochotníkov na Slovensku. Lúčim sa s Regionálnym kultúrnym strediskom v Liptovskom Mikuláši a Národným osvetovým centrom v Bratislave, osobitne s riaditeľkou Alenou Štefkovou. S mimoriadnym dojatím sa lúčim aj zo svojimi divadelnými priateľmi medzi vojvodinskými Slovákmi najmä v Erdevíku. Odoberám sa od členov bývalého hrádockého mužského speváckeho zboru.

Lúčim sa s týmto pohrebným zhromaždením, so všetkými, ktorí mi preukázali poslednú poctu účasťou na ňom. Všetkým menovaným aj nemenovaným z celého srdca ďakujem za preukázanú lásku a priateľstvo a pokorne prosím Hospodina, aby požehnával ich dni na tomto svete. Ak som niekomu možno nechtiac ublížil, prosím ho o odpustenie.

Pán Boh s vami, sestry a bratia!

Ivan Štefan Šenšel, v. r.